

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ПРОГНОЗУВАННЯ

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни за вибором
підготовки бакалавра
галузі знань 0305 Економіка та підприємництво
напряму 6.030504 Економіка підприємства
(шифр дисципліни за ОПП ВПНЗЕ 4)

Стандарт чинний з дати затвердження

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства імені

О.М. Бекетова,

КАФЕДРА: економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

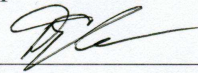
РОЗРОБНИК: доцент кафедри Світлична Т.І.

Схвалено **випусковою** кафедрою економіки підприємств, бізнес-адміністрування та регіонального розвитку

Протокол від "28" серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (Димченко О.В.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (СОЛОНУШКІН В.В.) " 24 " _____ 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково - методичною радою факультету економіки і підприємництва

Голова Науково-методичної ради _____ (Соловйов О.В.)

30 серпня 2014 р., протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова ,
2014 рік

© Світлична Т.І. , 2014 рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Прогнозування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 6.030504 «Економіка підприємства».

Навчальним планом передбачені фахові спрямування: економіка будівельного підприємства, економіка будівельного підприємства зі знанням іноземної мови, економіка будівельного підприємства з поглибленим знанням права господарської діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси і методи прогнозування діяльності підприємства.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Економіка підприємства	Стратегічне управління
Статистика	Управління потенціалом
Техніко – економічні основи будівництва	Економічна діагностика
Економічний аналіз	Інноваційно – інвестиційна діяльність підприємств
Філософія господарювання	Фінансовий менеджмент
Теорія ймовірності й математична статистика	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Теоретичні основи економічного прогнозування;

ЗМ 2. Методи розробки та оцінка якості економічних прогнозів.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Прогнозування» є забезпечення студентів необхідним інструментарієм економічного прогнозування, а саме знаннями щодо вибору та правильного застосування методів економічного прогнозування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Прогнозування» є засвоєння методичних підходів щодо розробки економічних прогнозів; оволодіння навичками самостійно вибирати метод прогнозування та здійснювати розробку економічних прогнозів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні терміни прогностики;
- основні принципи прогнозування;
- види прогнозів;
- формалізовані та інтуїтивні методи прогнозування;
- послідовність розробки прогнозів;

вміти:

- самостійно здійснювати ідентифікацію прогнозу
- обирати метод прогнозування
- розробляти самостійно прогноз і перевіряти точність прогнозу
- застосовувати прогнозну інформацію в прийнятті управлінських рішень.

мати компетентності:

- здатність на основі даних статистичної звітності, бухгалтерського обліку та спеціальних досліджень із використанням стандартних методик оцінювати економічний потенціал та динаміку розвитку підприємства;
- здатність за стандартними методиками розраховувати місткість ринку, прогнозувати попит на продукцію;
- готовність з урахуванням особливостей використання натуральних та фінансових показників на підставі маркетингового підходу обґрунтовувати програми виробництва (реалізації);
- здатність аналізувати вплив факторів сезонності, корегувати відповідні зміни обсягів, асортименту, сезонних цін;
- здатність проводити аналіз макро- і мікросередовища підприємства;
- готовність розраховувати варіанти цін в умовах змін попиту;
- здатність аналізувати вплив факторів сезонності, корегувати відповідні зміни обсягів, асортименту, сезонних цін;
- готовність здійснювати бізнес-планування, використовуючи висновки аналізу основних показників діяльності підприємства;
- готовність за стандартними методиками здійснювати тактичне та оперативне планування діяльності підприємств з урахуванням їх галузевих особливостей;
- готовність здійснювати контроль господарську діяльність підприємства, оперативно реагувати на відхилення.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години – 1,5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи економічного прогнозування

Тема 1.1. Зміст прогнозування як науки.

Необхідність та сутність прогнозування. Історія розвитку прогнозування. Основні напрямки прогнозування. Основні напрямки та принципи прогнозування. Зміст поняття "прогнозний фон", його різновиди.

Тема 1.2. Зміст і призначення економічного прогнозування.

Значення економічного прогнозування в управлінні підприємством. Зв'язок прогнозування та планування. Класифікація економічних прогнозів. Класифікація методів економічного прогнозування. Прогнозна ретроспекція, прогнозний діагноз, прогнозна перспекція.

Тема 1.3. Послідовність розробки економічних прогнозів

Основні етапи та організація прогнозування. Необхідність та основні принципи аналізу об'єкта прогнозування. Класифікація об'єктів прогнозування. Вибір методу прогнозування. Прогнозна ретроспекція, прогнозний діагноз, прогнозна перспекція.

Змістовий модуль 2. Методи розробки та оцінка якості економічних прогнозів

Тема 2.1. Методи експертних оцінок.

Загальна характеристика методів експертних оцінок. Область застосування експертних оцінок. Характеристика методів індивідуальних і колективних експертних оцінок. Підготовка і проведення експертизи. Методи обробки експертної інформації.

Тема 2.2. Методи екстраполяції.

Сутність методів екстраполяції. Область застосування методів екстраполяції. Зміст понять "екстраполяція", "часовий ряд". Різновиди часових рядів. Визначення загальної тенденції розвитку техніко-економічних показників. Послідовність розробки прогнозу за допомогою методу екстраполяції.

Тема 2.3. Методи моделювання.

Сутність методів моделювання. Область застосування методів моделювання. Зміст понять "модель", "моделювання". Різновиди моделей. Етапи побудови моделей. Методика оцінки параметрів моделей.

Тема 2.4. Оцінка якості економічних прогнозів.

Необхідність визначення якості економічних прогнозів. Зміст поняття і критерії якості економічних прогнозів. Статистичний та емпіричний шляхи визначення помилки прогнозу. Взаємозв'язок між поняттями якості й вірогідності прогнозу, корисності й вірогідності прогнозу. Сутність прогнозів, що "самоздійснюються" і

“самоанулюються”. Зміст та критерії якості прогнозу. Взаємозв'язок якості, достовірності та корисності прогнозу.

Індивідуальні завдання:

Розрахунково-графічне завдання на тему «Розробка та практичне використання економічних прогнозів».

3. Рекомендована література:

1. Геєць В.М., Клебанова Т.С., Черняк О.І. та ін. Методи і моделі соціально-економічного прогнозування. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2008. – 396 с.
2. Глівенко, С. В. Економічне прогнозування : Навч.посібник для економічних спеціальностей / С. В. Глівенко, М. О. Соколов, О. М. Теліженко. — 3-є вид., доп. — Суми : Університетська книга, 2004. — 207с.
3. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: Навчальний посібник.- Київ: Центр навчальної літератури, 2003.- 188с.
4. Клебанова Т.С., Кизим М.О., Черняк О.І. та ін. Математичні методи і моделі ринкової економіки: Навчальний посібник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 456 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: диференційований залік для студентів денної форми навчання, залік для студентів заочної форми навчання.

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, розрахункове контрольне завдання, питання і задачі до заліку.

АНОТАЦІЯ ПРОГНОЗУВАННЯ

Мета: забезпечити студентів необхідним інструментарієм економічного прогнозування, а саме знаннями щодо вибору та правильного застосування методів економічного прогнозування.

Завдання: засвоїти методичні підходи щодо розробки економічних прогнозів; оволодіти навичками самостійно вибирати метод прогнозування та здійснювати розробку економічних прогнозів.

Предмет вивчення дисципліни: процеси і методи прогнозування діяльності підприємства.

Змістові модулі:

Теоретичні основи економічного прогнозування.

Методи розробки та оцінка якості економічних прогнозів.

ABSTRACT (ANNOTATION) PROGNOSTICATION

The aim: education of economic prediction basic methods for choosing and right applying of that ones.

Objective: learning of predictive methodical approaches, obtaining knowledge for substantiation of that one's choice and making of economic forecasting.

Subject of studying: processes and methods concerning business forecasting and prediction of entity activity.

Substantial modules

Theoretical background of economic forecasting

The methods of economic predictions and measuring of it's quality.

АННОТАЦИЯ

ПРОГНОЗИРОВАНИЕ

Цель: обеспечить студентов необходимым инструментарием экономического прогнозирования, а именно знаниями для выбора и правильного применения методов экономического прогнозирования.

Задание: усвоить методические подходы разработки экономических прогнозов; овладеть навыками самостоятельно выбирать метод прогнозирования и осуществлять разработку экономических прогнозов.

Предмет изучения дисциплины: процессы и методы прогнозирования деятельности предприятия.

Содержательные модули:

Теоретические основы экономического прогнозирования.

Методы разработки и оценка качества экономических прогнозов.